

Jouluiset etäporinat, kOuluvanhemmat 18.12.2020 klo 18-19. Edustus kaikilta alueilta.

Ohjelmassa olivat etäpikkujoulut ja "hyvinvoinnin muotinäytös"

*Etäporinoiden catwalkille astui Kaakkurin malli. Kaakkurin mallista sekä järjestöjen ja vanhempien merkityksestä oli kertomassa **Mika Niemelä** (FT, työelämäprofessori, vaativan erityistason perhe-terapeutti).*

Kaakkurin malli on koko kaupunginosan, Kaakkurin palvelukeskittymän, **yhteisömalli**. Kaikilla toimijoilla on yhteisenä tavoitteena **lapsiperheiden tukeminen**. Toimijat miettivät tämän yhteisen tavoitteen kautta omaa toimintansa niin, että se tukee lapsiperheitä. Toimintatapa on ollut muissakin suomen kunnissa kokeiluna, Oulussa se laajenee seuraavaksi Tuiran hyvinvointikeskuksen alueelle 1.1.2021 alkaen. Tavoitteena on, että hyvinvointipalvelut, varhaiskasvatus, koulu ja kolmas sektori toimisivat kaikki hyvin yhteen ja yhden puhelun/ luukun periaatteella.

Erityistä toiminnassa on se, että jos aikuinen hakee apua, pyritään ottamaan myös lapset huomioon ja antamaan vanhemmille tukea. Jos perheessä kuormittaa esimerkiksi vanhemman sairaus, koulu, varhaiskasvatus ja kaikki toimijat pohtivat keinoja, miten lapsen arki saataisiin myös sujuumaan mahdollisimman hyvin. Tutkimusten kautta on saatu tietoa perheessään haasteita kokeineista lapsista, että "koulussa oli hyvä".

Talkoot – sama päämäärä

Tavoitteena Kaakkurin mallissa on yhden puhelun tukimuoto, jossa myös kolmannen sektorin toimijat, kerhojen järjestäjät, järjestötoimijat, yhdistykset jne. olisivat samalla tavalla helposti tavoitettavia, yhdeltä luukulta. Saavutettavuus ja matala kynnyks on keskeistä mallissa. **Tutkimusten perusteella on ymmärretty, että yhteisöllinen toiminta lapsen/nuoren ympärillä on kantanut pitkälle tulevaisuuteen, hyvänä mielenterveytenä aikuisuuteen asti.** Aiemmin pärjäämisen nähtiin määräytyvän henkilön omana joustavuus- ja selviämiskykynä. Uusimmat tutkimukset ovat kuitenkin painottuneet lähiyhteisön merkitykseen. Perheen ja yhteisön vuorovaikutus, hyväksyminen joukkoon suojaa ja lisää hyvinvointia.

Mikä suojaa tilanteessa, kun kohtaa vastoinkäymisiä? Tutkimuksissa aluksi mietittiin, että on yksilön sisäinen ominaisuus, kuten sitkeys, joustavuus, sinnikkyys. Mutta onkin yksilön ja ympäristön prosessi, yhteisö aikuiset ja lapsivertaiset huomaavat asioita, jotka ovat juuri sen yksilön kannalta olennaisia. Joku aikuinen näkee lapsen tarpeet. Syntyy vuorovaikutussuhde lapsen ja aikuisen välillä, siinä kasvaa ja opitaan taitoja, jotka kantavat pitkälle tulevaisuuteen. Kuka tahansa lapsi voi olla pärjäävä, jos yhteisö muuttaa toimintaansa selkiseksi, että se kannattelee.

Yhteisön tuki lisääntyy mm. lisäämällä koulupäivien yhteyteen lapsille ja nuorille mielekästä harrastustoimintaa. Yhteisömalli on kuin talkoilua, kaikilla erilaisia tehtäviä, kaikilla yhteinen päämäärä. Toiminta tulee olla lapsiystävällistä, ei suljeta ketään ulos eli yhteisö tarkastelee toimintaa yksilön tarpeiden pohjalta.

Kysymyksiä: Harrastustoiminta, miten saadaan otettua erityislapsset myös huomioon?

Vastauksia: Suomen mallin harraste top-lista esiteltä tiedotustilaisuudessa. Oulussa 6 pilotoi, ITLA lähtöinen Kaakkuri-linjasto, asukasyhdistystyyppinen Lintulammen alue Pälke ja Puokkari, maaseutumainen Vesalan koulu Ylikiiminki. Myös erityislapsset voidaan ottaa huomioon. Syksyllä uudet pilotit.

Pohdintaa: Kokemuksen mukaan yhteisö ei toimi, jos ei joku koordinoi. Kuka alkaa koordinoida, että palaset loksahdavat yhteen.

Vastauksia: Kun toimintaa aletaan kasata, täytyy ymmärtää, että yhteisö muovautuu lasten tarpeiden mukaan ja vastuulliset täytyy kouluttaa asiaan.

Pohdintaa: Tarvitaan yhteiset pelisäännöt, reilun pelin malli, ketään ei jätetä ulkopuolelle.

Kysymyksiä: Kaakkurin malli näkynyt vanhemmille lähinnä Wilmassa olleina kyselyinä harrastustoiminnasta. Miten kotikoulutoimikunta ja järjestöt voisivat olla vahvemmin mukana? **Vastauksia:** Mukaan toteuttamaan ja suunnittelemaan, heti mukaan.

Kokemuksia: Lapset toivovat pysyvää toimintaa, jossa olisi erilaisia sisältöjä, ettei tarvitse sitoutua yhteen harrastukseen pitkäksi aikaa. Yhteinen olohuone, jossa viettää aikaa. Harrasteviikot, joihin voisi tuoda lajikokeiluita.

Ajankohtaisten aiheiden ja kuulumisten vaihdon lisäksi vietämme myös etäpikkujouluhetken, jossa kisailun palkintona luvassa yllätys.

Kuulumiskierros

On koettu hyvänä, että koulut ovat pysyneet live opetuksessa. Mutta tarvitaan silti keskustelua ja mahdollisuutta muistuttaa ja kysyä koululta, että varmasti huolehditaan tarvittavista varotoimista. Vanhempien pitää saada jakaa huolia, saada tietoa ja olla vuorovaikutuksessa koulun kanssa aiheesta.

Keskustelimme kaupungilta haetuista tai hakematta jääneistä toimintarahoista. Toimintaa oli erityisesti vuodesta huolimatta toteutettu monipuolisesti, mutta myös palautukseen oli toimintarahaa mennyt. Tulevan toiminnan suunnittelua ja ideoita vaihdettiin myös.

Keskustelimme viestintäkanavista, mitä vanhempaintoimikunta voisi käyttää tiedottamiseen ja vanhempien keskinäiseen jutteluun. Nousseita vaihtoehtoja: Facebook-ryhmä, Instagram, sähköpostilista, WhatsApp-ryhmä, Yhdistysavain kotisivun keskustelupalsta. Mietittiin eri kanavien toimivuutta, tavoitettavuutta sekä mihin olisi helppo ja turvallinen liittyä keskusteluun.

kOuluvanhempien edustaja on mukana Lasten ja nuorten poikkitoiminnallisessa työryhmässä. Kuulimme nopeat yleiskuulumiset: lastensuojelusijoittamisten lisääntyminen, erityisterveyden ja perusterveydenhuollon palvelupolku mielenterveyspuolella.

Muutamia nostoja kuulumisista: Martinniemiessä on toimintarahoilla järjestetty toimintaa ja tapahtumia esim. askartelukerhoja ja tunnetaitoilta. Koululla tehty kysely, mitä vanhemmat ja lapset kaipaavat arkeensa. Kerhoja on toivottu ja toteutettu, toimikunnan aktiivit ovat vastanneet tähän. Kahden viikon välein pääsee huoltajat apukäsiksi yhtenä päivänä muutamaksi tunniksi käsityö- ja kuvaamataidon tunneille. Kaakkurissa toimintarahaa on haettu nuorille järjestettävään toimintaan. Puuhajatapahtuma järjestetty myös, Ernest Lawson ollut mukana ja juttu MunOulu:ssa. Eri toimikunnissa on hyvin erilaisia ja tyylistä toimintaa – kaikki on oman näköistä, ja niitä kiva kuulla ja saada vinkkejä.

Toiveita ja aiheita jatkoon

- Jatkamme keskustelua ja perheiden äänen esiin tuomista Oulun esikouluselvityksen parissa. Tiedonvaihtoa on sovittu tammikuun puoleen väliin. Toivotaan vanhempien, perheiden ja lasten ääntä kuuluviin ja kehittämistä yhteistyössä.
- Toive tuoda oululaisten vanhempaintoimikuntien toimintaa näkyväksi. Esim. pyydetään toiminnan esittelyjä ja julkaisut uutisina – joista koostetaan oma alisivu nettisivuille.
- Oppilaskunnan taksvärkkirahojen tilittämisasiä esillä, ehdotettu, että oppilaskunnan toimintaa kehittävä opettaja veisi asiaa kaupungin suuntaan yhtenäisten käytäntöjen aikaansaamiseksi, koska Oulun kaupungilta tullut päätös, ettei oppilaskunnilla saa olla omaa pankkitiliä.
- Toive saada Suomen Vanhempainliiton SYKE - (syventävä keskustelu) ja KESY-kortit (keskustelu symbolein) käyttöön Oulun kaupungissa Lapset puheeksi -menetelmän rinnalle. Ovat pehmeämpiä ja toimivia keskustelukeinoja.

Pikkujoulu kisailu

Vanhempaintoiminnan bingo -kisailuun emme ehtineet. Päätettiin arpoa yllätyspalkinto kaikkien tapaamiseen osallistujien kesken. Kisailutehtävä eli bingo jaetaan kaikille Instagramissa ja nettisivulla.

Hyvän mielen joulukalenteri -peli on myös käynnissä, aina jouluaattoon saakka: www.kouluvanhemmat.fi/joulukalenteri-peli/

Kevään etäporinat: www.kouluvanhemmat.fi/uutiset/kutsu-etaporinoihin-kevat-2021/